

USTAVNI SUD CRNE GORE

U-VI br. 2/10

PODGORICA, 1. jun 2010. godine

IMAJUĆI U VIDU DA JE PRIGOVOR ZBOG POVREDE BIRAČKOG PRAVA NA ODLUKE BIRAČKIH ODBORA PODNIJET NAKON ISTEKA ROKA PROPISANOG ZAKONOM, DRŽAVNA IZBORNA KOMISIJA JE PRAVILNO POSTUPILA KADA JE ISTI ODBILA KAO NEOSNOVAN.

PREDMET ODLUČIVANJA USTAVNOG SUDA MOGU BITI SAMO ČINJENICE I DOKAZI O KOJIMA SE ODLUČIVALA DRŽAVNA IZBORNA KOMISIJA, ZBOG ČEGA NEMA PROCESNIH PRETPOSTAVKI DA SUD ODLUČUJE O DRUGIM NAVODIMA ŽALBE.

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik dr Milan Marković i sudije - Miodrag Iličković, Miodrag Latković, Fetija Međedović, Đole Sekulović i Desanka Lopičić, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 7 Ustava Crne Gore i člana 32 tačka 10 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08), na sjednici od 1. juna 2010. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE žalba Izborne liste "Srcem za Žabljak", izjavljena na rješenje Državne izborne komisije, br. 156/2, od 29. maja 2010. godine.

OBRAZLOŽENJE

Izborna lista "Srcem za Žabljak" podnijela je blagovremenu žalbu protiv Rješenja Državne izborne komisije, navedenog u izreci, kojim je odbijen njihov prigovor protiv tačke III Rješenja Opštinske izborne komisije br. 014/10-01-141, od 27. maja 2010. godine, kao neosnovan.

U žalbi se, pored ostalog, navodi da su Opštinskoj izbornoj komisiji u 20,30 časova podnijeli prigovor na rad i odluke biračkog odbora za sva biračka mjesta u Opštini Žabljak jer su birački odbori prilikom sprovođenja izbornih radnji postupili suprotno odredbama Zakona o izboru odbornika i poslanika i Pravilima o glasanju putem pisma; da je Opštinska izborna komisija navedenim rješenjem djelimično usvojila njihov prigovor za jedno biračko mjesto, a u ostalom dijelu odbila prigovor kao neblagovremen; da je prigovor podnesen 26. maja 2010. godine, a Opštinska izborna komisija ga zavela kao da je primljen u 20,30 časova pri čemu žalilac ističe da je u popodnevnom satima bio spriječen da prigovor preda neposredno OIK iz razloga što Komisija nije radila niti je uvela dežurstvo, pa smatraju da je prigovor blagovremen, saglasno članu 107 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Podnosilac žalbe smatra da je rok za podnošenje prigovora počeo da teče 23. maja 2010. godine u 21 čas, dakle odmah po zatvaranju biračkih mjesta i istekao je dana 26. maja 2010. godine u 21 čas i da je prigovor koji je podniet 26. maja 2010. godine u 20,30 časova sa tih razloga blagovremen; da se Državna izborna komisija nije upuštala u ocjenu navoda iz prigovora na rješenje Opštinske izborne komisije, iako je u prigovoru ukazano na povredu pravila o radu biračkih odbora na svim biračkim mjestima u Opštini Žabljak i na postupanja biračkih odbora koja su u suprotnosti sa Zakonom i Pravilima; da je suština prigovora Izborne liste "Srcem za Žabljak" u činjenici da je na dan izbora glasanje vršeno uz korišćenje unaprijed dogovorenih znakova i uz korišćenje flomastera koji nijesu bili sastavni dio izbornog materijala, odnosno pribora za pisanje, i koji je bio jednoobrazan na svim biračkim mjestima, kao i u činjenici da zahtjevi za glasanje putem pisma nijesu potpisivani lično od strane birača, kako to nalažu Pravila o glasanju putem pisma, već su to u ime birača potpisivala druga lica, a u nekim slučajevima i članovi biračkih odbora. Takođe smatraju da su propusti prilikom glasanja putem pisma veoma bitni zbog toga što je na dan izbora na biračkim mjestima u Opštini Žabljak oko 250 birača ostvarilo biračko pravo na ovaj način.

Ustavni sud je, nakon razmatranja osporenog rješenja i dokumentacije, utvrdio da žalba nije osnovana.

Osporenim rješenjem Državna izborna komisija je odbila kao neosnovan prigovor Izborne liste "Srcem za Žabljak", podniet 29. maja 2010. godine, protiv tačke III Rješenja Opštinske izborne komisije Žabljak br. 014/10-01-141, od 27. maja 2010. godine.

U obrazloženju Rješenja navodi se da iz odredaba člana 67 Zakona o izboru odbornika i poslanika i Pravila o glasanju putem pisma nesumnjivo proizilazi da birački odbor odluku o glasanju putem pisma donosi odmah po prijemu zahtjeva, dakle, najkasnije do 13 časova na dan glasanja ili neznatno nakon tog vremena, ukoliko je zahtjev podniet tačno u 13 časova, iz čega proizilazi da su se prigovori na odluke biračkih odbora o glasanju putem pisma mogli

podnositi najkasnije 26. maja 2010. godine do 13 časova, saglasno članu 107 stav 2 Zakona o izboru odbornika i poslanika. U obrazloženju se, takođe, navodi da je uvidom u dokumentaciju, DIK utvrdila da je podnosilac prigovora, prigovor na odluke biračkih odbora za biračka mjesta 1-22 u Opštini Žabljak podnio Opštinskoj izbornoj komisiji Žabljak 26. maja 2010. godine u 20 časova i 30 minuta, dakle, po isteku roka od 72 časa od krajnjeg roka za donošenje odluka biračkih odbora po podnijetim zahtjevima za glasanje putem pisma i da je, stoga, pravilno postupila Opštinska izborna komisija Žabljak kad je podnijeti prigovor odbila kao neblagovremen.

Ustavom Crne Gore propisano je: da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje (član 16 tačka 1) i da pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori, da se biračko pravo ostvaruje na izborima, da je biračko pravo opšte i jednako i da su izbori slobodni i neposredni, a glasanje je tajno (član 45).

Zakonom o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08), propisano je: da se postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor i da se žalba iz stava 1 ovog člana podnosi u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja (član 76); da žalbu može podnijeti birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste i da žalba sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora (član 77); da Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 78 ovog zakona u roku od 48 časova od časa prijema žalbe (član 79) i da ako je nepravilnost u izbornom postupku utvrđena, a imala je uticaj na izborni rezultat, Ustavni sud odlukom poništava cio izborni postupak ili djelove tog postupka koji se moraju tačno označiti (član 80).

Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02 i 48/06) propisano je: da birački odbor neposredno sprovodi glasanje na biračkom mjestu i da se birački odbor stara o održavanju reda na biračkom mjestu za vrijeme glasanja (član 37 stav 1 i 2) da birač glasa na biračkom mjestu na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska, da izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana birač može, putem pisma, glasati i van biračkog mjesta na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, da način glasanja van biračkog mjesta, kao i broj birača koji su na taj način ostvarili svoje biračko pravo unosi se u zapisnik o radu biračkog odbora, da bliža pravila o glasanju putem pisma utvrđuje Republička izborna komisija (član 67 st. 1, 3, 4 i 5); da svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora, da se prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi u roku od 72 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja i da se prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi neposredno nadležnoj izbornoj komisiji (član 107); da nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora (član 109); da se protiv rješenja opštinske izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji i da se protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu Republike Crne Gore (član 110).

Pravilima o glasanju putem pisma ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 50/06) koja je donijela Republička izborna komisija, propisano je da izuzetno od Zakonom utvrđenog principa da birač glasa lično na biračkom mjestu na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska, birač može glasati i van biračkog mjesta, putem pisma, u slučajevima nemogućnosti glasanja na biračkom mjestu zbog: starosti, invalidnosti i iznemoglosti, i bolničkog liječenja u mjestu prebivališta, odnosno kućnog liječenja, usljed teže bolesti, da lice iz tačke 1 ovih pravila, koje želi da glasa putem pisma, podnosi biračkom odboru zahtjev za glasanje putem pisma na obrascu PP, koji čini sastavni dio ovih pravila, da je lice koje želi da glasa putem pisma, dužno da lično potpiše obrazac iz stava 1 ove tačke i da se zahtjev za glasanje putem pisma, dostavlja biračkom odboru na biračkom mjestu, najkasnije do 13 časova na dan glasanja (tačka 1 i 2 st. 1, 2 i 3)

Iz citiranih odredaba Ustava proizilazi da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava, koje se ostvaruje na izborima i, s tim u vezi, zaštitu tog prava. Saglasno tome, Zakonom o izboru odbornika i poslanika uređeno je da svaki birač kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji, zbog povrede biračkog prava u toku izbornog postupka, u roku od 72 časa od časa kada je donijeta odluka, odnosno izvršena radnja.

Odredbom člana 67 Zakona o izboru odbornika i poslanika propisano je da bliža pravila o glasanju putem pisma utvrđuje Republička izborna komisija, i saglasno tom ovlaštenju Komisija je donijela Pravila o glasanju putem pisma, kojima je utvrdila da se zahtjev za glasanje putem pisma dostavlja biračkom odboru na biračkom mjestu, najkasnije do 13 časova na dan glasanja.

Uvidom u osporeno Rješenje i drugu dokumentaciju, Ustavni sud je, nesporno utvrdio da je navedeni prigovor na odluke biračkih odbora za biračka mjesta 1-22 u Opštini Žabljak, podniet Opštinskoj izbornoj komisiji Žabljak 26. maja 2010. godine u 20 sati i 30 minuta, dakle nakon isteka roka od 72 časa propisanog Zakonom.

Stoga, po ocjeni Ustavnog suda, Državna izborna komisija pravilno je postupila kada je navedeni prigovor odbila kao neosnovan.

Kako predmet odlučivanja Ustavnog suda mogu biti samo činjenice i dokazi o kojima je odlučivala Državna izborna komisija, to predmet odlučivanja ovog suda nijesu bili ostali navodi iz žalbe, zbog čega nema procesnih pretpostavki da Sud odlučuje i o tim navodima.

Na osnovu iznijetog odlučeno je kao u izreci.

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA, 1. jun 2010. godine